

úgy, hogy Tamás itt van köztünk, mert Tamás tényleg itt van köztünk. Az ő sugárzó egyéniségéből valami olyan titok áradt, olyan empatikus, mély titok, amit tovább kell vinnünk. Nem biztos, hogy a művészetben, nem biztos, hogy az irodalomban – persze úgy is, ha valaki alkalmas erre –, hanem az emberségnövesztő, humánomot sugárzó személyiségének titkait és valóságát kell továbbvinnünk. Emlékezzünk tehát Tamásra, mert emlékezni kötelesség! Itt a Duna, amelyben gyerekkorában megcsobbant, Dunától Dunáig visz az út egyébként most, ez metaforának is felfogható. Én kérem mindenestre az égiektől, hogy Tamás nyugodjon békében, és kérem önmagunkat, hogy úgy nyugodjunk bele, hogy perlekedünk! De mégis bele kell nyugodnunk, mert tovább kell vinnünk azt az emberi atmoszférát, azt az emberi bölcsességet, amit mindannyian éreztünk az ő személyiségében és írásművészetében.

In memoriam *Bedő Sándor (1947-2017)*

Emlékszel, Sanyikám? Többé nem kezdek így a beszélgetést Veled. Alig tudom elhinni a hírt. Majdnem egyharmad évszázada éltünk egy városban, mióta Egerszegre jöttem '85-ben. Kezdő muzeológusként szeretettel fogadtál, Te, a már tekintélyes tanár és befutott művész. Együtt zsűriztük a középiskolás művészettörténeti verseny (OKTV) dolgozatait. Sokat beszélgettünk, mesélted, hogy Bicskén születted, hogy majdnem színésznek mentél, de a sokfordulós felvételi procedúra döntőjében végül mégis Kern Andrászt választották Helyetted. Zenész és irodalmár sem lett Belőled, bár mindkét területen bizonyosan megálltad volna a helyed. Így végül tanárember lettél, és lehetőséged nyílt kivételes képzőművészeti tálumod kibontakoztatására. Pedagógus művésztelepet szerveztél Egerváron, a tanárképző után elvégezted a Képzőművészeti Főiskolát, majd a pécsi egyetemet is, hiszen mindig többet akartál. És mindig újat kerestél, igyekeztél minél több festésmódot kipróbálni, és mindegyikben jó volt, amit csináltál. Sőt, nem csak jó, hanem *igen jó!* Legyen teljesen figurális vagy elvonatkoztatott absztrakt, legyen tájkép vagy kubista, szürrealista, szimbolikus, konstruktivista kompozíció, legyen olajkép, akvarell, grafika vagy kollázs – mindnek hatása alá került az ember, és mindegyik különös igényességet mutatott.

Emlékszel, amikor '87-ben többedmagunkkal együtt alapítottuk a ZALA'ART-ot? Nagy szó volt ez akkor, úgy gondoltuk, hogy az egyesületben most tényleg megmutatkozhat az összefogás ereje. És arra, amikor ugyanebben az évben, amikor Tőletek a harmadik házba költöztünk a Hegyalja úton, és meghozták, majd a teherautóról a házkapu mellé tették le az új szekrényoszt? Hozzád csöngettem be segítségért, az első szóra jöttél, és igencsak megizzadva, darabonként vittük fel a másodikra. Még most is hálás vagyok érte, nagy slamasztikából segítettél ki akkor.

Emlékszel, amikor a kilencvenes évek elején Ausztriába, Németországba, Franciaországba vittük a többi zalai művészé között a Te képeidet is? Kitágult akkor a világ előttünk, jó volt utazni, együtt lenni, tapasztalatot szerezni, megmutatni magunkat egy szélesebb horizonton is. Mozgatója voltál a németországi, kuseli iskolai és városi szintű kapcsolatoknak is. Barátságot kötöttél (ahogyan én is) Horst Schwab művésztanárral, és milyen emlékezetesen szép volt a mély lelki rokonságon alapuló közös kiállításotok a Göcseji Múzeumban. E tárlatot követhette négy év után a kuseli Öreg Múzeumban megrendezett szép egyéni bemutatkozásod.

Emlékszel, milyen pompás ex librist készítettél, amikor Gergő fiam megszületett? Egyetlen kiállításodon sem volt látható, de mindig nedves lesz a szemem, ha a kezembe kerül. Szeretted ezt a műfajt, számos kisgrafika került ki a kezéd alól, egy egész sorozatot őrzök féltett kincseim között, de számomra ez a legkedvesebb. Olyan finom részleteket tudtál a papír felületére varázsolni, ami sorra elvarázsolta a különböző kiállítások nézőközönségét.

Emlékszel a diskurálásokra szép lakások terített asztala mellett, vagy olykor Cipő kutyusod sétáltatása közben? Mindig csodáltam műveltséged, tájékozottságod, igényességed. Az utóbbiból fakadhatott, hogy sokszor elégedetlen voltál körülményeiddel és lehetőségeiddel, mert tudtad, hogy a közepszerűség megfojtja az álmokat és összezusgorítja a célokat. Megmutattad azután új műveidet, és elámultam, hogy mikre volt képes már megint ez a Sanyi...

És emlékszem még sok minden másra is, de hát... most már belém szakad a kérdések sora. Egy időre válasz nélkül maradnak, de hiszem, hogy egykoron együtt fogjuk folytatni az emlékezést. Talán egy pohár vörösbor mellett, talán már arra nem fogunk vágyani, de diskurzusunk csak szünetel, majd egyszer megyek utánad, és lesz időnk végiggondolni a szekrénycipelés részleteit. Addig pedig az angyalok gyönyörködjenek képeidben. Nyugodjál békében!

Kostyál László